

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

IV. quid Oratio, & quomodo dividatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

D V B I V M I I I.

Quid Verbum.

CCXXXIX. **D**ifficulus etiam traditur bona verbi definitio, quæ exactè verbum distinguat à nomine: ut patet 1. ex definitione Nicolai Nebrissenfis, quam etiam sequitur P. Arriaga: *Verbum est vox conjugata per tempora*; non enim video cur potius *amaverint* sit vox conjugata per tempora quàm *gelu*, quia &c., & tamen est verbum: deinde non est cur non dentur, vel saltem dari non possint verba, secundum unum tempus tantum conjugabilia; & inconjugabilia secundum plura tempora, uti *gelu* est declinabile secundum unum casum, & indeclinabile secundum plures casus. Ut patet 2. ex communi definitione, quam adfert P. Comptonus ex Aristotele 1. Periherm. ca. 3. *Verbum est vox significativa ad placitum cum tempore, cujus nulla pars separata significat, finita & recta, & eorū, quæ de altero dicuntur, nota*. Vbi ly *cum tempore* ita explicat, ut significet actionem in certa ex primariis temporis differentia conjungi cum eo, à quo proficiscitur. Sed contrà est quod ista definitio non includat gerundia quæ gerundia, participia quæ participia, supina quæ supina, quæ, ut talia, sunt verba; & tamen in se, in certa ex primariis temporis differentia actionem conjungi cum eo, à quo proficiscitur, non significant. Deinde cæteræ particulae frustra adduntur: non enim minus *amat* est verbum quàm *amo*, nec ly *amo* in hac propositione *amo est verbum*, minus est verbum, quàm copula est.

CCXXX. Dices ex R. P. Poncio, gerundia, participia &c., ut v. g. *amandum*, *amans*, non significare actionem in certa temporis differentia conjungi cum eo à quo proficiscitur, nisi ratione verbi est, *amandus* est v. g. *amans* est &c., ergo non sunt verba.

CCXXXI. Respondeo concessio antecedente negando consequentiam: esse enim verba, constat; ac proinde, cum illis definitio ista non conveniat, alia, quæ illis conveniat, adferri debet. Pro qua sit

RESOLUTIO.

CCXXXII. **D**ico, verbum est vox ex instituto in se vel in toto in certa ex primariis temporis differentia agere seu actionem suo agenti conjungi significans. Per ly *vel in toto*, comprehendit gerundia, participia & supina quæ talia; & exclude nomen, adverbia &c.

Adde ly *vox*, prout est genus in allatis nominis & verbi definitionibus, non sumi formaliter ut nomen, sed prout est denominatum in definitione nominis, sive pro eo, quod materialiter est nomen, alioqui malæ forent definitiones, ut patet.

D V B I V M I V.

Quid Oratio, & quomodo dividatur.

CCXXXIII. **D**ifficulus denique traditur bona orationis definitio, quæ exactè o-

rationem distinguat à termino complexo; sic tamen ut communis sit Orationi perfectæ & imperfectæ. Ut patet primò ex definitione communi, *Oratio est vox significativa cujus partium aliqua separata significat*. Addunt aliqui cum Philosopho 4. de Interp. *Ut dictio, sed non ut affirmatio vel negatio*. Contrà enim est, quod hæc propositio *blitri est blitri*, vera sit oratio, & tamen nulla illius pars separata significet, saltem ex instituto, ut intelligi debet: deinde quantum ex oratione perfectæ & imperfectæ colligitur, debet esse aliqua distinctio inter orationem & terminum complexum, quia illæ sunt Oratio, & non terminus complexus. Ut patet secundò ex definitione Arriagæ, & ferè Hurtadi: *Oratio est vox composita ex nomine & verbo inter se congruentibus*, id est, in eadem persona coherentibus: contrà est, quod huic perfectæ propositioni, *amo est agere*, non conveniat definitio ista: quia nullum nomen nec ulla coherentia in persona. Quare pro alia sit

RESOLUTIO I.

CCXXXIV. **D**ico 1. Oratio est dictio completa sive perfectæ per verbum.

Dixi, *completa per verbum*, ut excludas terminum Complexum.

RESOLUTIO II.

CCXXXV. **D**ico 2. Oratio sive enuntiatio non rectè dividitur in enuntiativam & non enuntiativam; sed immediatè dividi debet in enuntiativam perfectè, & enuntiativam imperfectè.

CCXXXVI. Dixi, *sive enuntiatio*, quia reverà omnis oratio, prout à termino complexo distinguitur, est enuntiatio, ut statim patebit.

CCXXXVII. Probatur 1. pars Resolut. quia nulla adferri potest oratio, ut à termino complexo distincta, quæ non sit enuntiatio: ergo &c.

Probatur assumptum: quia si aliqua adferri posset, maxime hæc adferrentur, *si venissem*, *scinde panem* &c.; atqui illæ æquivalent his, *si ego fuisset veniens*, *tu esto scindens panem* &c.; in quibus est subjectum, copula & prædicatum, ac proinde sunt veræ enuntiationes, ergo &c.

CCXXXVIII. Probatur 2. pars Resol. quia enuntiativa perfectè, cum sit illa, quæ ita enuntiat, ut perfectum sensum gignat in mente audientis; ut *Deus est justus*, *paries est albus* &c., datur; & aliundè enuntiativa imperfectè, cum sit illa, quæ ita enuntiat, ut non nisi imperfectum sensum gignat in mente audientis, ut *si venissem*, *ambulabis* &c., similiter datur: nec aliæ excogitari possunt, ergo &c.

CCXXXIX. Confirmatur, quia gignere vel non gignere perfectum sensum est extrà essentiam enuntiationis in genere, haud secus, quàm esse veram, vel falsam, affirmativam, vel negativam, ergo haud secus quàm in hæc, in illas rectè dividitur.

DISPV-